

Львівський національний університет імені Івана Франка
Кафедра економіки підприємства

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Декан
економічного факультету
доц. Михайлюк Р.В.

“ 30 ” серпня 2017р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

НАУКОВИЙ СЕМІНАР

(шифр і назва навчальної дисципліни)

галузь знань 07 – “Управління та адміністрування”

(шифр і назва галузі знань)

спеціальність 076 – “Підприємництво, торгівля та біржова діяльність”

(шифр і назва напрямку підготовки)

факультет Економічний

(назва факультету)

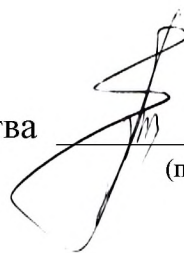
Львів – 2017 рік

Робоча програма навчальної дисципліни “Науковий семінар” для підготовки доктора філософії за спеціальністю 076 – “Підприємництво, торгівля та біржова діяльність”. – Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2017. – 19с.

Розробник: Михасюк Іван Романович, доктор економічних наук,
професор кафедри економіки підприємства

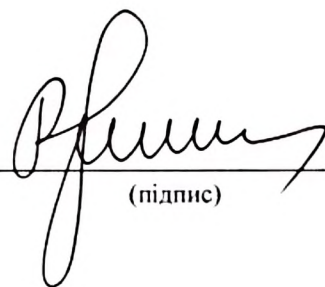
Робоча програма затверджена на засіданні кафедри економіки підприємства
Протокол № 1 від “30” серпня 2017 р.

Завідувач кафедри економіки підприємства _____ проф. Михасюк І.Р.
(підпис)

Схвалено Вченою радою економічного факультету Львівського національного
університету імені Івана Франка
Протокол № 1 від “30” серпня 2017 р.

Голова _____ Р.В.Михайлишин
(підпис)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		очна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів - 4	Галузь знань: 07 -Управління та адміністрування	нормативна	
Модулів - 1	Спеціальність:	<i>Рік підготовки</i>	
Змістовних модулів -4	076 – Підприємництво, торгівля та біржова діяльність	1-4	1-4
Загальна кількість годин - 120		<i>Семестр</i>	
		1-7	1-7
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 0,5 самостійної роботи - 0,4	Освітньо-кваліфікаційний рівень доктор філософії (PhD)	<i>Лекції, год.</i>	
		<i>Практичні, семінарські</i>	
		64	24
		<i>Самостійна робота</i>	
		56	96
		<i>Вид контролю:</i>	
		залік	залік

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для очної форми навчання – 1:0,9;

для заочної форми навчання – 1:4

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета семінару – ознайомлення слухачів аспірантури з основними аспектами вирішення складних сучасних проблем розвитку методології наукових досліджень, формування власних наукових результатів.

Завдання:

- сформувати у аспірантів цілісне теоретичне уявлення про методологію наукового пізнання;
- ознайомити учасників семінару з вимогами, що пред'являються до наукових досліджень, основами їх планування, організації;
- озброїти аспірантів інструментарієм наукових методів, які застосовуються в процесі дослідження складних систем, зокрема в сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності;
- сформувати у аспірантів навички ефективної роботи з опрацювання та аналізу інформаційних даних;
- прищепити учасникам семінару вміння розробляти методологію, теорію формування та розвитку підприємництва;
- передати аспірантам знання та вміння зі здійснення пошукової та творчої діяльності в професійній сфері;
- ознайомити учасників семінару з вимогами, що пред'являються до оформлення різних науково-дослідних робіт;
- навчити аспірантів здійснювати наукові комунікації, приймати участь в публічному обговоренні результатів науково-дослідної діяльності на різних етапах виконання дисертаційної роботи.

Курс надає можливість опрацювати практичні навички аспірантів із застосування економічних методів в наукових дослідженнях. Дисципліна спрямована на надання аспірантам можливості розвинути і критично осмислити та розвинути теорію та практику підприємництва, торгівлі та біржової діяльності з застосуванням сучасних методів економічних досліджень.

Від учасників курсу вимагається систематично представляти проміжні результати своїх досліджень, що є одним із найважливіших засобів формування здатності до систематичної наукової роботи і комунікації.

Курс надає можливість аспірантам здійснювати презентації та апробацію перших результатів власних наукових досліджень, брати участь в наукових дискусіях, переймати позитивний досвід у проведенні дисертаційних досліджень іншими аспірантами, отримувати рецензування та консультації досвідчених вчених щодо методів і результатів власної дисертаційної роботи. В семінарі приймають участь представники науково-педагогічного персоналу профільної кафедри.

У результаті вивчення навчальної дисципліни аспірант повинен:

знати:

- сучасні тенденції, напрями і закономірності розвитку вітчизняної науки в умовах 4-ої промислової революції;
- методологію наукового пізнання;
- сучасні теорії підприємництва, сучасні наукові досягнення в функціональній галузі знань;
- особливості ведення бізнесу з врахуванням стану та тенденцій розвитку зовнішнього та внутрішнього середовища;
- успішні моделі бізнесу в економіках сталого розвитку;
- принципи організації наукової діяльності та наукових досліджень;
- алгоритми постановки теми, проблеми та мети наукового дослідження;
- принципи системного мислення у науковій творчості;
- основи методології емпіричних досліджень;
- основи методології дослідження складних систем;
- методи теоретичних та прикладних досліджень;
- сучасні методи дослідження з використанням інформаційно-комунікаційних технологій;
- технологію роботи над дисертацією;
- принципи організації наукової праці;
- технологію презентації, захисту та впровадження результатів наукових досліджень.

вміти:

- ефективно організовувати науково-дослідну діяльність;
- виявляти, досліджувати та аналізувати проблеми у сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності;
- аналізувати сучасні прогнози розвитку професійної галузі і вибирати адекватні методи наукових досліджень;
- формулювати тему, проблему та мету наукового дослідження;
- виділяти об'єкт і предмет дослідження;
- розробляти план проведення науково-дослідних робіт;
- вибирати й ефективно використовувати сучасну методологію дослідження;

- здійснювати системний підхід до дослідження явищ і процесів;
- проводити наукові дослідження із застосуванням емпіричних методів;
- виконувати обробку емпіричних даних, будувати моделі систем;
- формулювати гіпотези, розроблювати класифікації, отримувати і обґрунтовувати наукові результати з використанням методів теоретичного дослідження;
- ефективно використовувати існуючі інформаційні ресурси з різних джерел, аналізувати й обробляти інформацію;
- застосовувати сучасні методи та інструменти дослідження управлінських проблем в сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності;
- виконувати оформлення, презентацію, захист та впровадження результатів науково-дослідної роботи;
- аналізувати, оцінювати і порівнювати різні теоретичні концепції в галузі дослідження і робити висновки;
- проводити самостійне наукове дослідження, що характеризується академічною цілісністю, на основі сучасних теорій і методів аналізу;
- генерувати власні нові наукові ідеї, доводити їх до кола зацікавлених осіб, розширюючи межі наукового пізнання;
- оцінювати достовірність результатів наукових досліджень, впроваджувати їх в практику;
- планувати і прогнозувати свій подальший професійний розвиток;
- усвідомлювати та приймати соціальну відповідальність науки і освіти.

3. Програма навчальної дисципліни

Лекційних занять за даним курсом не передбачено. Програма розкриває тематику та зміст питань, які опрацьовуються в процесі проведення семінарських занять та виконання самостійної роботи.

Тематика наукових семінарів (семінарських занять)

Змістовний модуль 1. Методологія та структура наукового пізнання. Категоріальний апарат методології наукових досліджень.

Тема 1. Наука як вид діяльності. Підприємництво, торгівля та біржова діяльність як наукова сфера.

Сутність та функції науки в умовах 4-ої промислової революції, структура науки, як особливого виду знання, наука як діяльність, значення та роль науки для розвитку підприємництва, торгівлі та біржової діяльності, об'єкти дослідження.

Види та форми науково-дослідної роботи аспірантів. Планування, облік та контроль науково-дослідної роботи аспіранта. Етика науковця.

Тема 2. Основи методології наукового пізнання

Наукове пізнання та його специфіка, наукове та позанаукове знання, критерії науковості, структура наукового знання, його рівні та форми. Філософська методологія та її роль у науковому пізнанні, загальнонаукова методологія. Сучасні парадигми управління. Принципи дослідження в сфері управління та адміністрування підприємництва, торгівлі та біржової діяльності. Наукове дослідження та порядок його здійснення. Представлення результатів наукових досліджень у вигляді публікацій різних видів та форм.

Тема 3. Проблема (тема) та програма дисертаційного дослідження

Етап вибору проблеми (теми) та його основні вихідні документи. Розробка структури проблеми — конкретизація проблеми дослідження. Сутність та послідовність конкретизації. Вивчення історичного аспекту проблеми. Виявлення кола вихідних питань дослідження.

Сучасні наукові проблеми досліджуваної сфери підприємництва, торгівлі та біржової діяльності, відображення актуальних проблем досліджуваної сфери в науковій літературі. Постановка наукової проблеми та розробка наукової гіпотези в сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності. Формулювання проблеми власного дисертаційного дослідження. Оцінка розробленості проблеми/завдання дисертаційного дослідження.

Вимоги, що ставляться до теми дослідження. Обґрунтування теми дисертаційної роботи. Поняття, функції та структура програми дослідження. Презентація програми наукового дослідження.

Тема 4. Категорії наукового дослідження

Сутність категорій наукового дослідження та вимоги до їх визначення: актуальність дослідження, його мета, об'єкт, предмет, завдання, методика, новизна, практична цінність. Типові помилки при їх визначенні. Визначення мети і завдань наукового дослідження, об'єкта і предмета.

Наукові положення, їх види та методи обґрунтування. Методи оцінювання достовірності новизни наукових результатів і їх підтвердження. Наукова новизна дисертації. Елементи новизни досліджень. Аргументація нових рішень.

Прийоми і форми систематизації знань, виявлення різних точок зору і їх подання в дисертаційній роботі. Представлення отриманих результатів.

Змістовний модуль 2. Вибір методів наукових досліджень. Наукове економічне знання та системність. Синергізм та системний дизайн.

Тема 5. Типологія методів наукових досліджень

Поняття методу дослідження. Методи, що застосовуються на емпіричному та теоретичному рівнях дослідження. Аналіз, синтез, абстрагування, конкретизація, узагальнення, тощо. Взаємозв'язок дослідницького питання і використовуваних методів. Взаємозв'язок теорії і емпірики.

Сутність та методи теоретичних досліджень. Формалізація. Сходження від абстрактного до конкретного. Методи емпіричних досліджень. Спостереження. Опис. Вимірювання. Експеримент Графічний метод.

Тема 6. Методи дослідження процесів та явищ в підприємстві, торгівлі та біржовій діяльності

Історичний та еволюційний методи і їх застосування в дослідженнях підприємства, торгівлі та біржової діяльності. Статистико-економічний метод пізнання. Абстрактно-логічний метод вивчення. Монографічний і балансовий методи. Експериментальний метод дослідження. Функціонально-вартісний метод. Метод цільового програмування. Розрахунково-конструкторський метод вивчення. Експертний метод. Економіко-математичні методи. Застосування програмного забезпечення та можливостей комп'ютерної техніки. Обґрунтування методів дослідження для вивчення обраної теми дисертаційної роботи.

Тема 7. Системний підхід, як основа сучасної методології дослідження

Наукові підходи до досліджень. Системний підхід. Основні принципи системного підходу.

Постановка досліджень на основі системного підходу. Системний аналіз та його предмет. Поняття системи та її властивості. Структура системи. Системно-синергетичний підхід до дослідження бізнесу. Врахування ступеня синергізму. Об'єкт дизайну, як поєднання інструментів з різних сфер знань. Трансдисциплінарний метод пізнання. Представлення результатів системного дослідження за темою дисертаційної роботи.

Тема 8. Метод моделювання в наукових дослідженнях

Моделювання як інструмент вивчення систем. Моделі і їх класифікація. Балансові і оптимізаційні моделі. Спеціальні та графічні моделі. Якість моделей та її оцінка. Адекватність моделей. Істина і моделі. Динаміка моделей. Метод моделювання. Комп'ютерне моделювання. Моделювання на принципах причинно-наслідкових зв'язків. Процесний підхід і його застосування для побудови функціональних моделей підприємницьких структур. Розробка моделей в дисертаційному дослідженні.

Змістовний модуль 3. Аналіз діяльності об'єкта управління: мікро-, мезо- та макроекономічний рівень. Формування моделей діяльності підприємства в економіці сталого розвитку.

Тема 9. Методологічні основи аналізу

Завдання та призначення аналізу об'єкта управління в дисертаційному дослідженні. Організаційно-інформаційне забезпечення аналітичних досліджень. Характеристика та вибір методів аналізу. Методичні прийоми і способи оцінювання суб'єктів господарювання в сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності. Методика аналізу операційних процесів в сфері бізнесу. Методика аналізу параметрів бізнесової діяльності в окремих функціональних сферах управління.

Тема 10. Аналіз і прогнозування діяльності об'єктів управління та параметрів досліджуваних аспектів їх діяльності

Проведення аналізу та передбачення тенденції розвитку досліджуваних об'єктів, виявлення та узагальнення проблем, які вимагають вирішення. Представлення результатів аналітичної роботи.

Тема 11. Обґрунтування пропозицій дисертаційної роботи

Розробка та обґрунтування пропозицій, які забезпечують стаке функціонування досліджуваних об'єктів: методичних рекомендацій, концепцій, стратегій, механізмів, управлінських інструментів і ін (залежно від результатів теоретичних та аналітичних досліджень). Зміст та вимоги до виконання рекомендаційної частини дисертаційної роботи в сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності.

Тема 12. Апробація та оцінка достовірності висновків та результатів дисертаційного дослідження

Впровадження результатів наукових досліджень в практику діяльності суб'єктів у сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності. Перевірка результатів наукових досліджень на достовірність. Участь аспіранта у наукових заходах. Співставлення результатів дослідження з даними зарубіжного та вітчизняного досвіду. Обговорення та публікація результатів дослідження. Оцінювання значення результатів дослідження для розвитку науки та практики.

Змістовний модуль 4. Різновиди та особливості викладу результатів наукових досліджень. Представлення дисертації до захисту.

Тема 13. Оформлення дисертаційної роботи

Вимоги та правила оформлення дисертаційних робіт відповідно до чинних нормативних положень. Специфіка і структура наукового тексту. Основні вимоги до наукового тексту. Особливості мови та стилю дисертації. Форми посилання в дисертації. Вимоги до оформлення списку літератури. Складання списків літературних джерел. Оформлення дисертаційної роботи. Поняття, ознаки та різновиди плагіату. Відповідальність за плагіат.

Тема 14. Написання автореферату. Представлення дисертації до захисту.

Призначення автореферату та його структура. Вимоги до представлення в авторефераті результатів дисертаційного дослідження. Проблеми викладу матеріалу в авторефераті. Представлення дисертації до захисту. Вимоги нормативних документів до порядку розгляду й захисту дисертаційних робіт у спеціалізованих вчених радах. Етапи процедури захисту. Експертна оцінка дисертаційного дослідження. Затвердження рішення спеціалізованої вченої ради: документи, процедури, контроль, експертиза тощо.

Вимоги нормативних документів до порядку позбавлення наукових ступенів. Подання апеляцій.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістовних модулів і тем семінарських занять	Кількість годин											
	Очна форма						Заочна форма					
	Усього	У т.ч.					Усього	У т.ч.				
		л	п/с	лаб.	інд.	с.р.		л	п/с	лаб.	інд.	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовний модуль 1. Методологія та структура наукового пізнання. Категоріальний апарат методології наукових досліджень												
<i>Тема 1. Наука як вид діяльності. Підприємництво, торгівля та біржова діяльність як наукова сфера</i>	6		4			2	5		1			4
<i>Тема 2. Основи методології наукового пізнання</i>	8		4			4	8		2			6
<i>Тема 3. Проблема (тема) та програма дисертаційного дослідження</i>	8		4			4	10		2			8
<i>Тема 4. Категорії наукового дослідження</i>	8		4			4	7		1			6
Разом – зм. модуль 1	30		16			14	30		6			24
Змістовний модуль 2. Вибір методів наукових досліджень. Наукове економічне знання та системність. Синергізм та системний дизайн.												
<i>Тема 5. Типологія методів наукових досліджень</i>	6		4			2	5		1			4
<i>Тема 6. Методи дослідження процесів та явищ в підприємстві, торгівлі та біржовій</i>	6		4			2	10		2			8

<i>діяльності</i>											
<i>Тема 7. Системний підхід, як основа сучасної методології дослідження</i>	8		4			4	7		1		6
<i>Тема 8. Метод моделювання в наукових дослідженнях</i>	10		4			6	8		2		6
Разом – зм. модуль 2	30		16			14	30		6		24
Змістовний модуль 3. Аналіз діяльності об'єкта управління: мікро-, мезо- та макроекономічний рівень. Формування моделей діяльності підприємства в економіці сталого розвитку.											
<i>Тема 9. Методологічні основи аналізу</i>	6		4			2	3		1		2
<i>Тема 10. Аналіз і прогнозування діяльності об'єктів управління та параметрів досліджуваних аспектів їх діяльності</i>	8		4			4	10		2		8
<i>Тема 11. Обґрунтування пропозицій дисертаційної роботи</i>	10		4			6	12		2		10
<i>Тема 12. Апробація та оцінка достовірності висновків та результатів дисертаційного дослідження</i>	6		4			2	5		1		4
Разом – зм. модуль 3	30		16			14	30		6		24
Змістовний модуль 4. Різновиди та особливості викладу результатів наукових досліджень. Представлення дисертації до захисту.											

<i>Тема 13. Оформлення дисертаційної роботи</i>	15		8			7	18		4			14
<i>Тема 14. Написання автореферату. Представлення дисертації до захисту</i>	15		8			7	12		2			10
Разом – зм. модуль 4	30		16			14	30		6			24
Усього годин	120		64			56	120		24			96

5. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		очна форма	заочна форма
1.	<i>Тема 1.</i> Наука як вид діяльності. Підприємництво, торгівля та біржова діяльність як наукова сфера	4	1
2.	<i>Тема 2.</i> Основи методології наукового пізнання	4	2
3.	<i>Тема 3.</i> Проблема (тема) та програма дисертаційного дослідження	4	2
4.	<i>Тема 4.</i> Категорії наукового дослідження	4	1
5.	<i>Тема 5.</i> Типологія методів наукових досліджень	4	1
6.	<i>Тема 6.</i> Методи дослідження процесів та явищ в підприємстві, торгівлі та біржовій діяльності	4	2
7.	<i>Тема 7.</i> Системний підхід, як основа сучасної методології дослідження	4	1
8.	<i>Тема 8.</i> Метод моделювання в наукових дослідженнях	4	2
9.	<i>Тема 9.</i> Методологічні основи аналізу	4	1
10.	<i>Тема 10.</i> Аналіз і прогнозування діяльності об'єктів управління та параметрів досліджуваних аспектів їх діяльності	4	2
11.	<i>Тема 11.</i> Обґрунтування пропозицій дисертаційної роботи	4	2

12.	<i>Тема 12.</i> Апробація та оцінка достовірності висновків та результатів дисертаційного дослідження	4	1
13.	<i>Тема 13.</i> Оформлення дисертаційної роботи	8	4
14.	<i>Тема 14.</i> Написання автореферату. Представлення дисертації до захисту	8	2
	<i>Всього годин:</i>	64	24

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
	<i>Не передбачаються навчальним планом</i>	

7. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
	<i>Не передбачаються навчальним планом</i>	

8. Самостійна робота

№з/п	Назва теми	Кількість годин	
		очна форма	заочна форма
1	<i>Тема 1.</i> Наука як вид діяльності. Підприємництво, торгівля та біржова діяльність як наукова сфера	2	4
2	<i>Тема 2.</i> Основи методології наукового пізнання	4	6
3	<i>Тема 3.</i> Проблема (тема) та програма дисертаційного дослідження	4	8
4	<i>Тема 4.</i> Категорії наукового дослідження	4	6
5	<i>Тема 5.</i> Типологія методів наукових досліджень	2	4
6	<i>Тема 6.</i> Методи дослідження процесів та явищ в підприємстві, торгівлі та біржовій діяльності	2	8
7	<i>Тема 7.</i> Системний підхід, як основа сучасної методології дослідження	4	6

8	<i>Тема 8. Метод моделювання в наукових дослідженнях</i>	6	6
9	<i>Тема 9. Методологічні основи аналізу</i>	2	2
10	<i>Тема 10. Аналіз і прогнозування діяльності об'єктів управління та параметрів досліджуваних аспектів їх діяльності</i>	4	8
11	<i>Тема 11. Обґрунтування пропозицій дисертаційної роботи</i>	6	10
12	<i>Тема 12. Апробація та оцінка достовірності висновків та результатів дисертаційного дослідження</i>	2	4
13	<i>Тема 13. Оформлення дисертаційної роботи</i>	7	14
14	<i>Тема 14. Написання автореферату. Представлення дисертації до захисту</i>	7	10
	<i>Всього годин:</i>	56	96

Самостійна робота аспіранта здійснюється в наступних формах:

- вивчення нормативно-правових актів з підготовки науково-педагогічних кадрів;
- вивчення та аналіз навчальної та навчально-методичної літератури;
- складання конспектів прочитаного тексту;
- огляд дисертаційних досліджень по тематиці дисертації;
- підготовка до наукового семінару відповідно до заданих завдань та тематики дисертаційного дослідження;
- підготовка повідомлень, доповідей та презентацій за проміжними результатами наукових досліджень;
- підготовка звітів про участь в науковому семінарі;
- підготовка і публікація тез доповідей, наукових статей;
- участь в науково-дослідній тематиці профільної кафедри, підготовка повідомлень про отримані результати;
- рецензування розділів дисертації, автореферату та інших видів робіт;
- підготовка звітів про результати участі в наукових та науково-практичних конференціях різного рівня;
- підготовка звітів про впровадження результатів наукових досліджень в практику.

9. Індивідуальні завдання

Індивідуальне завдання (ІЗ) аспіранта є вибіркоким видом позааудиторної самостійної роботи аспіранта та має навчально-дослідницький характер, виконується у процесі вивчення програмного матеріалу навчальної дисципліни і завершується разом зі складанням підсумкового заліку з даної навчальної дисципліни.

Метою ІЗ є формування практичних навичок та вміння їх застосовувати в процесі вирішення поставлених наукових задач. Зміст ІЗ визначається в рамках загальної теми «Формування елементів наукового дослідження на основі використання інструментарію методології наукових досліджень». Об'єктом ІЗ є процеси наукового дослідження відповідно до обраної аспірантом теми дослідження відповідно до його індивідуального плану.

Предметом ІЗ є сукупність теоретико-методичних підходів до формування елементів рішень наукових задач що пов'язані з реальною тематикою досліджень.

Зараховується робота, яка виконана відповідно до наявної теми дослідження аспіранта, на основі зібраних ним реальних даних і результати якої повністю або частково можуть бути використані в дисертації.

10. Методи навчання

Основними видами освітніх технологій дисципліни «Науковий семінар» є наукові повідомлення від керівника семінару (запрошених науковців) та самих аспірантів. Методи навчання об'єднують стандартні методи та методи з застосуванням інтерактивних форм навчання.

Стандартні методи навчання: обговорення наукових публікацій з актуальних проблем підприємництва, торгівлі та біржової діяльності та управління в даних сферах, теорії, методології та практики економіки та управління, композиціювання елементів дисертаційної роботи та автореферату, підготовка доповідей, рецензування наукових робіт, самостійна робота, наукові консультації.

Методи навчання з використанням інтерактивних форм: міні лекції-консультації, повідомлення і обговорення індивідуальної роботи аспіранта, дискусії, кейс-методи, творчі завдання у формі висвітлення проблемного матеріалу, досліджень існуючої практики в підприємстві, торгівлі та біржовій діяльності, презентації опублікованих праць, презентації структурних елементів дисертаційної роботи та їх обговорення.

Участь в науковому семінарі дозволить аспірантам оволодіти наступними *інформаційно-дослідницькими технологіями:* організація наукової та інтелектуальної праці, технології управління науковими дослідженнями, інформаційними технологіями зі збору, опрацювання та поширення інформації, технологіями колективної творчості, конструювання, проведення економічних досліджень, стратегічного аналізу в підприємстві, торгівлі та біржовій діяльності.

11. Методи контролю

Система оцінювання враховує участь аспірантів в проведенні наукового семінару, виконання ним самостійної роботи та підготовку дисертації. Оцінювання проходження навчального семінару аспірантами здійснюється за накопичувальною 100-бальною системою. Контрольні заходи включають поточний та підсумковий контроль.

Поточний контроль здійснюється під час проведення наукових семінарів і оцінюється сумою набраних балів відповідно до умов навчального рейтингу та рубіжного (модульного) контролю по завершенню змістовних модулів, терміни яких співпадають з завершенням річних (на 4-му році піврічного) періодів навчання в аспірантурі. Результати проходження наукового семінару заслуховуються на засіданнях профільної кафедри одночасно з представленням аспірантом звіту про виконання навчального плану.

Умови навчального рейтингу з дисципліни

Види робіт	Кількість Випадків (разів) виконання роботи	Максимум балів за один випадок	Разом
Участь в обговореннях (дискусіях) на науковому семінарі	14	1	14 (14*1)
Виконання індивідуальних завдань	4	2	8 (4*2)
Презентації (підготовка, виступ) на наукових семінарах (міні конференціях)	18	2	36 (18*2)
Виступи на наукових та науково-практичних конференціях	5	3	15 (5*3)
Підготовка окремих конструктивних елементів дисертації, їх представлення	4	5	20(4*5)
Підготовка початкового варіанту дисертації та її представлення на семінарі/ засіданні кафедри	1	7	7(7*1)

Підсумковий контроль здійснюється у формі заліку, який виставляється відповідно до сумарної кількості набраних балів за проходженням всіх модулів.

12. Розподіл балів, які отримують аспіранти

Бали між модулями розподілені відповідно до обсягу робіт, виконаних учасником наукового семінару під час проходження кожного модулю.

Поточна (участь в роботі семінару) та самостійна робота														Сума
Змістовний модуль 1				Змістовний модуль 2				Змістовний модуль 3				Змістовний модуль 4		
T1*	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	T13	T14	100
3	5	5	8	3	6	9	7	5	6	10	13	10	10	

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
81-89	B	добре	
71-80	C		
61-70	D	задовільно	
51-60	E		
0-50	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання

13. Рекомендована література

Базова література

1. Закон України «Про вищу освіту» від 01.07.2014р. № 1556-VII/ <https://zakon.rada.gov.ua/>
2. Закон України «Про наукову і науково-технічну діяльність» від 26.11.2015р. № 848-VIII/<https://zakon.rada.gov.ua/>
3. Постанова КМ України «Про затвердження Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах)» від 23.03.2016р. №261/<https://zakon.rada.gov.ua/>
4. Важицький С.Е., Щербак Т.І. Методика та організація наукових досліджень: навч. посіб. / С.Е. Важинський, Т.І. Щербак.- Суми: Сум. ДПУ імені А.С. Макаренка, 2016. – 260с.
5. Карпаш О.М., Райтер П.М., Карпаш М.О. Методологія наукових досліджень/О.М. Карпаш, П.М. Райтер, М.О. Карпаш.- Івано-Франківськ: ІФНТУНГ, 2014.-253с.
6. Каламбет С.В. Методологія наукових досліджень: навч. посіб. / С.В. Каламбет, С.І. Іванов, Ю.В. Півняк Ю.В. – Дн-вськ: Вид-во Маковецький, 2015. – 191 с.
7. Корягін М.В., Чік М.Ю. Основи наукових досліджень/М.В. Корягін, М.Ю.Чік – К.: Алерта, 2014.-622с.
8. Стеченко Д.М., Чмир О.С. Методологія наукових досліджень. Підручник. К.: Знання, 2005. – 309с.

Додаткова література

1. Бірта Г.О., Бургу Ю.Г. Методологія і організація наукових досліджень/Г.О. Бірта, Ю.Г. Бургу – К.: Центр учбової літератури, 2014 – 142 с.
2. Вітлінський В.В. Економіко-математичні методи та моделі: оптимізація : навч. посібник / Вітлінський В. В., Терещенко Т. О., Савіна С. С. - К. : КНЕУ, 2016. - 303 с.
3. Внутрішня торгівля України : монографія / А. А. Мазаракі, В. Д. Лагутін, А. Г. Герасименко та ін. ; за заг. ред. А. А. Мазаракі. — Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2016. — 864 с.

4. Зосимов А. М. Дисертаційні помилки: монографія / А. М. Зосимов, В. П. Голік. - Х. : ІНЖЕК, 2009. - 264 с.
5. Комплексна експертиза дисертаційних робіт: економічні спеціальності: [рекомендації] / Н.-д. центр індустр. пробл. розв. НАН України, Львів. регіон. ін-т держ. упр. Нац. акад. держ. упр. при Президентові України, Черніг. держ. технол. ун-т МОНМС України ; [уклад.: Кизим М. О. та ін.]. - Х. : ІНЖЕК, 2012. - 118 с.
6. Корбутяк В.І.Методологія системного підходу та наукових досліджень: навч. посіб. / В.І. Корбутяк. – Рівне: НУВГП, 2010. – 176 с.
7. Краус Н.М. Методологія та організація наукових досліджень: навчально-методичний посібник/ Н.М. Краус – Полтава: Оріяна, 2012. – 183 с.
8. Лук'яненко І.Г., Жук В.М. Аналіз часових рядів. Частина перша. Частина друга: побудова ARMA, GARCH, VAR і VECM моделей з використанням пакету E.Views 6.0. Практичний посібник для роботи в комп'ютерному класі.- К.: НаУКМА, АграрМедіаГруп, 2013. -176с.
9. Методичні рекомендації щодо складання бібліографічного запису на автореферати дисертацій/ Держ. наук. установа «Кн. палата України ім. Івана Федорова» ; [уклад. О. М. Устіннікова]. - Київ : Кн. палата України, 2016.
10. Оспішев В.І., Кривошей В.В. Технології наукових досліджень в економіці/В.І. Оспішев, В.В. Кривошей – К.: Знання, 2013.-255с.
11. Партико З. В. Основи наукових досліджень: підготовка дисертації: навч. посіб. / З. В. Партико. - Запоріжжя : КПУ, 2015. - 235 с.
12. Пиріг О. А. Підприємництво в Україні: від витоків до сьогодення : монографія / О. А. Пиріг, Д. С. Черняк. – К. : УкрДрук, 2011. – 198 с.
13. Шейко В.М., Кушнарєнко Н.М. Організація та методика науково-дослідницької діяльності/В.М.Шейко, Н.М. Кушнарєнко. – К.: Знання, 2006. – 307 с.
14. Шпанковська Н. Г. Аналіз господарської діяльності: теорія, методика, розбір конкретних ситуацій: навч. посіб. / Н.Г. Шпанковська, Г.О. Король, К.Ф. Ковальчук [та ін.] – К. : «Центр учбової літератури», 2012. – 328 с.
15. Eco U. How to write a thesis. – MIT Press, 2015. -256p.
16. Koop, G. Bayesian Econometrics /G. Koop//John Wiley&Sons, Ltd.,2003/ -359p.

Інтернет-ресурси:

<http://www.aspirantura.com/>

<http://www.diser.biz/>

<http://aspirant.com.ua/ua/>

<http://sci-lib.com>

<http://www.eup.ru/>

Автор _____

Михасюк І.Р.